

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării
regionale cu privire la aprobarea mărimii tarifelor
pentru serviciile aeroportuare prestate de
Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale cu privire la aprobarea mărimii tarifelor pentru serviciile aeroportuare prestate de Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” a fost elaborat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) cu suportul Autorității Aeronautice Civile (AAC) și a Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău”.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Prezentul proiect de Ordin este elaborat în scopul executării prevederilor art. 36 alin. (1) din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, punctul 6 subpunctul 1) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 690/2017 și a punctului 8, subpunctul 1) din Metodologia privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 476/2016, precum și întru crearea unor condiții favorabile pentru atragerea noilor companii aeriene pe piața aeriană a Republicii Moldova. În conformitate cu Acordul privind Spațiul Aerian Comun, semnat de către Republica Moldova și Uniunea Europeană și cu Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2009/12/CE privind tarifele de aeroport, principala sarcină și activitate comercială a aeroporturilor este să asigure manipularea aeronavelor, de la aterizare și până la decolare, precum și a pasagerilor și a încărcăturilor. Costurile aferente acestor activități sunt recuperate prin tarifele aeroportuare, stabilite în scopul acoperirii cheltuielilor de exploatare și întreținere a infrastructurii, menținerii siguranței operaționale și asigurării rentabilității economice a operatorului aeroportuar. În acest scop, aeroporturile pun la dispoziția operatorilor aerieni o serie de facilități și servicii legate de operarea aeronavelor și de procesarea fluxurilor de pasageri și mărfuri, costurile aferente acestor activități fiind recuperate prin tarifele aeroportuare. Aceste tarife sunt aplicate pentru acoperirea cheltuielilor aferente furnizării serviciilor și utilizării infrastructurii aeroportuare. În baza prevederilor art. 15 al Convenției privind aviația civilă internațională, ale Acordului multilateral privind tarifele de rută aeriană și ale art. 13 din Directiva 2009/12/CE, precum și în conformitate cu recomandările Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI), expuse în documentele Doc 9082 „Politica OACI în domeniul tarifelor aeroportuare și pentru serviciile de navigație aeriană” și Doc 9562 „Manualul privind economia aeroporturilor”, nivelul tarifelor aeroportuare trebuie să asigure recuperarea integrală a costurilor aferente furnizării serviciilor respective, cu menținerea unei rentabilități optime care să garanteze sustenabilitatea financiară a operatorului aeroportuar. Totodată, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 476/2016, care aprobă Metodologia privind baza de calcul și aprobarea tarifelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, aeroporturile sunt obligate să-și desfășoare activitatea pe principiul eficienței costurilor, asigurând o structură transparentă a cheltuielilor și o fundamentare economică riguroasă a fiecărui tarif propus.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Conform punctului 6 din Metodologia privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 476/2016, tarifele aeroportuare se aplică oricărui aeroport certificat de pe teritoriul Republicii Moldova deschis uzului public și furnizorilor serviciilor de navigație aeriană.

Astfel, **tarifele pentru serviciile aeroportuare constituie** prelevarea obținută în beneficiul entității de administrare a aeroportului și plătită de către utilizatorii aeroportului pentru utilizarea facilităților și serviciilor care le sânt puse la dispoziție în exclusivitate de entitatea de administrare a aeroportului și care au legătură cu aterizarea, decolarea, iluminarea și gararea aeronavelor și cu deservirea pasagerilor și a mărfurilor.

Tarifele pentru serviciile aeroportuare sunt stabilite conform următoarei clasificări:

- 1) *tarif pentru serviciile de aterizare;*
- 2) *tarif servicii pentru pasageri;*
- 3) *taxa pentru asigurarea securității aeronautice:*
 - a) *pentru aeronave care transportă pasageri;*
 - b) *pentru aeronave care transportă cargo, poștă;*
 - c) *pentru aeronave care nu au încărcătură comercială;*
- 4) *tarif pentru staționarea supralimită a aeronavei.*

Totodată, pot fi introduse următoarele tarife:

- 1) *tarif pentru finanțarea anticipată a proiectelor investiționale;*
- 2) *tarif pe zgomotul ambiental aeroportuar;*
- 3) *tarif pe poluarea aerului care afectează calitatea aerului local.*

Entitățile de administrare a aeroporturilor, care nu deservesc pasageri/mărfuri într-un număr necesar pentru recuperarea completă a cheltuielilor suportate pentru întreținerea aeroportului în cauză, pot stabili tarifele pentru serviciile aeroportuare fără aplicarea metodologiei de raportare a bazei de cost la numărul de unități deservite, asigurând, totodată, modalitatea transparentă, uniformă și nediscriminatorie de aplicare a tarifelor pentru serviciile aeroportuare față de toți operatorii aerieni, atât naționali, cât și străini.

În prezent, Metodologia în cauză este aplicată Aeroportul Internațional „Eugen Doga” – Chișinău, deoarece doar acesta deservește pasageri/mărfuri într-un număr necesar pentru acoperirea cheltuielilor suportate pentru întreținerea aeroportului în cauză.

Entitatea de administrare a Aeroportului Internațional „Eugen Doga” – Chișinău din Republica Moldova este Î.S. “Aeroportul Internațional Chișinău”. Aeroportul este dotat cu o pistă de aterizare/decolare (cu lungimea de 3590 m, lățimea de 45 m, desemnata cu codul – 4D), aceasta fiind operabila 24 de ore și rămâne una din cele mai lungi în Europa. Un segment al pistei cu o lungime de 1 km a fost reconstruit iar actualmente este deja operabil. În urma lucrărilor de reconstrucție efectuate pe primul segment al pistei, a fost majorat indicele capacității portante a învelișurilor acesteia până la o valoare mai mare de 70 unități, în locul indicelui PCN 51 existent anterior. Mai mult decât atât, în rezultatul reconstrucției primului segment al pistei, aceasta a fost deja extinsă în lățime de la 45 m până la 60 m actuali. La fel, au fost finalizate lucrările de schimbare și modernizare a sistemului balizajului luminos a pistei pe segmentul de 1 km.

Ulterior, după reconstrucția întregii piste, aeroportul va putea primi și deservi fără restricții toate tipurile de aeronave inclusiv avioane de capacitați mari precum Boeing 777, 767, 787; Airbus A330, A340, A310. Drept urmare a lucrărilor efectuate, va crește și capacitatea operațională a aeroportului, astfel încât va fi asigurat un trafic de 21 nave/ora, ceea ce va crește considerabil interesul mai multor companii aeriene noi de a opera de pe aeroport.

Pe parcursul anului 2025, Aeroportul Internațional „Eugen Doga” – Chișinău a înregistrat o evoluție semnificativă a fluxurilor de transport aerian, atât în ceea ce privește pasagerii, cât și operarea zborurilor. Tendințele observate reflectă diversificarea rutelor și creșterea cererii pentru călătoriile aeriene. Astfel, în anul 2025, transportul de pasageri realizat prin Aeroportul Internațional „Eugen

Doga” – Chișinău a înregistrat o creștere semnificativă de 46,8%. În total, au fost transportați 6 080 431 pasageri, comparativ cu 4 142 413 pasageri înregistrați în aceeași perioadă a anului 2024. Planul anual a fost realizat în proporție de 106,8%, ceea ce reprezintă o creștere de 46,8% față de anul precedent, respectiv +1.938.018 pasageri.

Numărul de aterizări și decolări a continuat să crească, susținut de extinderea capacităților de operare ale companiilor aeriene. Operatorii tradiționali, dar și noile companii care au intrat pe piață, au contribuit la diversificarea ofertei și la îmbunătățirea conectivității Republicii Moldova cu regiuni-cheie din Europa și Orientul Mijlociu. Pe parcursul anului 2025, prin Aeroportul Internațional Chișinău au fost efectuate 45 452 mișcări de aeronave, ceea ce reprezintă o creștere de 36,7% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Creșterea semnificativă a indicatorilor de volum a determinat asigurarea nivelului corespunzător al veniturilor realizate pe parcursul anului 2025, atât din activitatea aeroportuară, aferentă deservirii aeronavelor, procesării pasagerilor, mărfurilor și poștei, cât și din activitatea non-aeroportuară, aferentă locațiunii activelor neutilizate, parcării auto, deservirea pasagerilor în zonele de alimentație publică din cadrul terminalului aeroportuar și comercializarea mărfurilor și produselor de branduri naționale și internaționale în magazinul Travel Retail.

În prezent, 19 companii aeriene efectuează zboruri charter și zboruri regulate pe/de pe Aeroportul Internațional „Eugen Doga” – Chișinău spre 40 destinații mondiale.

Datorită amplasării sale avantajoase și rețelelor excelente de transporturi, Aeroportul este un punct de start ideal pentru călătoriile turistice și cele efectuate în interes de serviciu. Prioritățile principale ale echipei Aeroportul Internațional „Eugen Doga” - Chișinău rezidă în asigurarea securității zborurilor la un nivel înalt, precum și acordarea serviciilor de calitate.

Astfel, activitatea de bază a Î.S. “Aeroportul Internațional Chișinău” se axează pe 2 direcții:

1. *Aeronautică* – deservirea aeronavelor, procesarea pasagerilor, mărfurilor și poștei;
2. *Non-aeronautică* – locațiune active neutilizate, parcare auto, deservirea pasagerilor în zonele de alimentație publică din cadrul terminalului aeroportuar și comercializarea mărfurilor și produselor de branduri naționale și internaționale în magazinul Travel Retail.

Circa 65% din veniturile Î.S. “Aeroportul Internațional Chișinău” provin din activitatea aeronautică, dintre care 52% constituie veniturile din tarifele și taxele aeroportuare, expuse în tabelul următor:

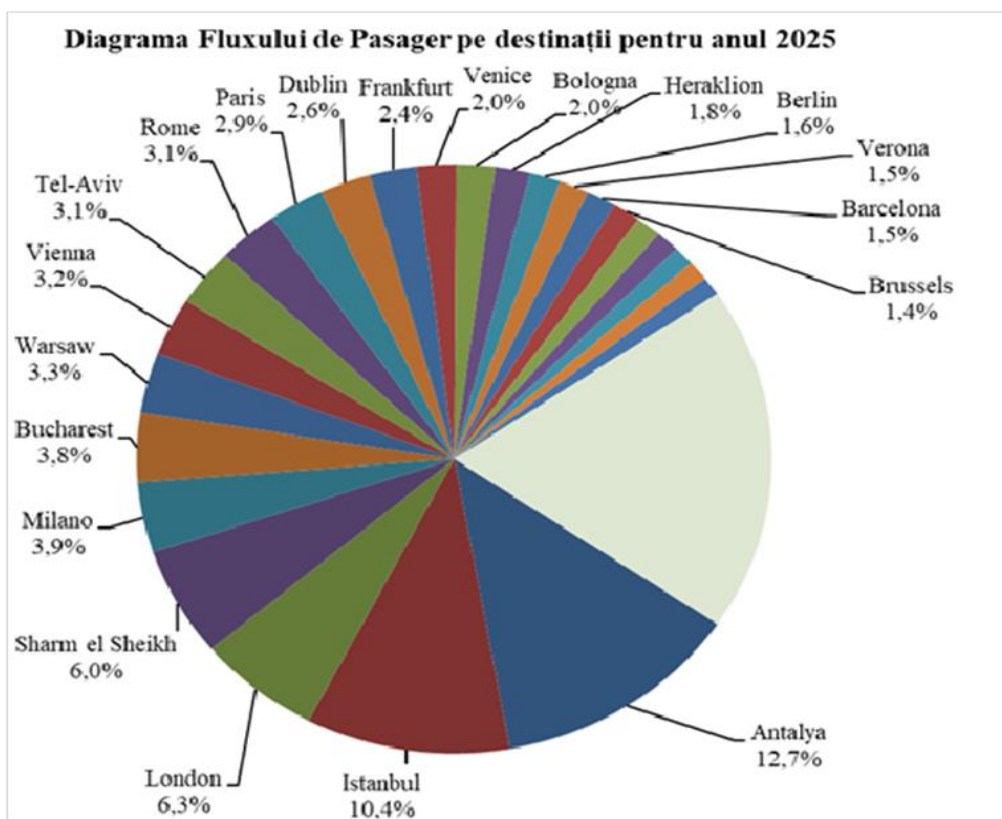
Nr. d/o	Denumirea tarifului	Mărimea tarifului la curse regulate	Mărimea tarifului la curse neregulate
1.	Tarif de aterizare	7 euro/tonă MTOW	8 euro/tonă MTOW
2.	Tarif de pasager	7,0 euro/pasager	9,7 euro/pasager
3.	Taxa pentru asigurarea securității aeronautice	2,5 euro/pasager la plecare	2,5 euro/pasager la plecare
		5,0 euro/tonă metrică cargo sau poștă;	5,0 euro/tonă metrică cargo sau poștă;
		0,3/tonă MTOW pentru aeronave care nu au încărcătură comercială.	0,3/tonă MTOW pentru aeronave care nu au încărcătură comercială.
4.	Tarif pentru staționarea aeronavei	1,71 euro/tonă/24 ore	1,71 euro/tonă/24 ore

Luând în considerare cele relatate mai sus pentru anul 2026 se prognozează, per total deservirea a aproximativ 6.060.000 pasageri și a 1.668.600 tone MTOM.

Analizând informația economico-financiară aferentă rezultatelor activității pe o perioadă de 12 luni ale anului 2025, se constată că Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” a înregistrat o activitate rentabilă la un nivel dublu comparativ cu anul 2024.

Mișcări de aeronave: în 2025, au fost înregistrate 45.452 operațiuni, în creștere cu 36,7% față de aceeași perioadă a anului 2024. Transportul de mărfuri a însumat 2.743,2 tone, prognoza fiind realizată în proporție de 95,2%.

În anul 2025, destinațiile noi introduse în rețeaua de zboruri au atras 595.772 pasageri, reprezentând 9,8% din totalul traficului anual, confirmând interesul crescut pentru conexiuni aeriene diversificate, precum: Dortmund, Memmingen, Bruxelles (Charleroi), Nürnberg, Istanbul (Sabiha), Alicante, Katowice, Napoli.

Anul 2025 a demonstrat o dezvoltare constantă și sustenabilă a traficului aerian, susținută de extinderea rețelei de destinații, creșterea frecvențelor de zbor, dezvoltarea turismului și consolidarea colaborării cu operatorii aerieni internaționali. Aeroportul Internațional „Eugen Doga” – Chișinău își întărește astfel rolul de hub regional dinamic, orientat spre viitor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Printre **obiectivele de bază** urmărite prin proiectul Ordinului se dispune aprobarea:

1. mărimii tarifelor pentru serviciile aeroportuare pentru curse regulate efectuate pe/de pe Aeroportul Internațional „Eugen Doga” Chișinău;
2. mărimii tarifelor pentru serviciile aeroportuare pentru curse neregulate efectuate pe/de pe Aeroportul Internațional „Eugen Doga” Chișinău;

3. mărimii tarifelor pentru serviciile aeroportuare pentru operațiunile aeriene necomerciale (aviație generală) efectuate pe/de pe Aeroportul Internațional „Eugen Doga” Chișinău.

În acest context, proiectul propune menținerea și reconfirmarea tarifelor pentru anul 2026 la serviciile aeroportuare aprobate prin Ordinul viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale nr.16 /2025 cu privire la aprobarea mărimii tarifelor pentru serviciile aeroportuare prestate de Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, inclusiv pentru:

1. Curse regulate efectuate pe/de pe Aeroportul Internațional „Eugen Doga” Chișinău:

- a) Tarif pentru serviciile de aterizare - 7,0 euro/tonă MTOM;
- b) Tarif servicii pentru pasageri – 7,0 euro/pasager;
- c) Taxa pentru asigurarea securității aeronautice:
 - pentru aeronave pasageri – 2,5 euro/pasager la plecare;
 - pentru aeronave cargo, poștă – 5,0 euro/tonă cargo sau poștă;
 - pentru aeronave, care nu au încărcătură comercială – 0,3 euro/tonă MTOM;
- d) Tarif pentru staționarea supra limită a aeronavei – 1,71 euro/tonă/24.

2. Curse neregulate efectuate pe/de pe Aeroportul Internațional „Eugen Doga” Chișinău (fără TVA):

- a) Tarif pentru serviciile de aterizare - 8,0 euro/tonă MTOM;
- b) Tarif servicii pentru pasageri – 9,7 euro/pasager;
- c) Taxa pentru asigurarea securității aeronautice:
 - pentru aeronave pasageri – 2,5 euro/pasager la plecare;
 - pentru aeronave cargo, poșta – 5,0 euro/tonă cargo sau poștă;
 - pentru aeronave, care nu au încărcătură comercială – 0,3 euro/tonă MTOM;
- d) Tarif pentru staționarea supra limită a aeronavei – 1,71 euro/tonă/24 ore.

3. Operațiuni aeriene necomerciale (aviație generală) efectuate pe/de pe Aeroportul Internațional „Eugen Doga” Chișinău.

- a) Tarif pentru serviciile de aterizare - 8,0 euro/tonă MTOM;
- b) Tarif servicii pentru pasageri – 9,7 euro/pasager;
- c) Taxa pentru asigurarea securității aeronautice, inclusiv:
 - pentru pasageri – 2,5 euro/pasager la plecare;
 - pentru aeronave – 7,5 euro/tonă MTOM;
- d) Tarif pentru staționarea supra limită a aeronavei – 1,71 euro/tonă/24 ore sau o parte a lor.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate de cât stabilirea mărimilor tarifelor pentru serviciile aeroportuare, asigurarea transparenței bazei de calcul a tarifelor în funcție de costuri și în privința repartizării costurilor între diferite servicii.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Tarifele pentru serviciile aeroportuare reprezintă o sursă directă de venit pentru entitatea de administrare a aeroportului – Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, venituri care pot fi direcționate către modernizarea și dezvoltarea infrastructurii aeroportuare, respectiv și a aviației civile din Republica Moldova, asigurând funcționarea stabilă și performanța serviciilor aeroportuare. Investițiile în

modernizarea echipamentelor și a infrastructurii aeroportuare, extinderea capacității de gestionare a traficului aerian și îmbunătățirea serviciilor oferite pot contribui la creșterea eficienței. Stabilirea tarifelor aeroportuare cu respectarea principiilor de recuperare integrală a costurilor poate aduce multiple beneficii sectorului public, inclusiv creșterea veniturilor bugetare, îmbunătățirea infrastructurii, stimularea economiei, crearea de locuri de muncă și consolidarea siguranței și securității în transportul aerian.

Stabilirea unor tarife care nu acoperă costurile reale ale serviciilor poate duce la deficite bugetare, respectiv lipsa investițiilor în modernizarea aeroportului, afectând siguranța și calitatea serviciilor.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Calcululele tarifelor pentru serviciile aeroportuare, sunt efectuate în corespundere cu ”Metodologia privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană”, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 476 din 20.04.2016 și Conform Doc 9562 „Manualul privind economia aeroporturilor” compartimentul A punctele 4.56 și 4.57, precum și compartimentul B punctul 4.61.

În baza normelor stabilite în art. 15 al Convenției privind aviația civilă internațională și în art. 13 al Acordului multilateral privind tarifele de rută aeriană, precum și în conformitate cu cerințele documentelor Organizației Aviației Civile Internațional (OACI) Doc 9082 „Politica OACI în domeniul tarifelor aeroportuare și pentru serviciile de navigației aeriană” și Doc 9562 „Manualul privind economia aeroporturilor”, mărirea tarifelor pentru serviciile aeroportuare prestate trebuie să asigure recuperarea completă a cheltuielilor legate de furnizarea acestor servicii.

Pentru a-și desfășura activitatea pe baza principiului eficienței costurilor, precum și strict în conformitate cu Metodologia privind baza de calcul și aprobare a tarifelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 476/2016, se prezintă calcularea prealabilă a bazei de cost pentru aprobarea tarifelor aeroportuare.

La determinarea bazei de cost a tarifelor pentru serviciile aeroportuare, se aplică următoarele principii:

1) costul care urmează a fi alocat se consideră costul integral aferent prestării serviciilor aeroportuare, precum și a serviciilor auxiliare, care oferă suportul necesar activităților de bază, inclusiv sumele corespunzătoare pentru costul de capital și amortizarea activelor, precum și costurile de întreținere, exploatare, gestionare și administrare;

2) operatorii de aeronave și alți utilizatori de aeroport, inclusiv consumatorii finali, nu sînt tarifați pentru facilitățile și serviciile care nu le folosesc;

3) se include doar costul facilităților și serviciilor utilizate în comun în cadrul traficului aerian internațional, cu excluderea nemijlocită a costului facilităților sau a sediilor închiriate sau utilizate pe principii generale și tarife separat;

4) aeroporturile trebuie să mențină datele aferente costului suportat în detalii suficiente pentru a facilita consultarea, transparența și supravegherea economică;

5) se ia în considerare alocarea costurilor în ceea ce privește spațiul sau facilitățile utilizate de către autoritățile publice, dacă acestea sînt oferite cu titlu gratuit;

6) raportul de costuri care urmează să fie alocat diverselor categorii de utilizatori, inclusiv aeronavelor de stat, se determină pe o bază echitabilă, astfel încât nici o categorie de utilizatori să nu fie împovărată cu costuri care nu sînt atribuite acestora;

7) aeroporturile generează suficiente venituri pentru a depăși toate costurile operaționale directe și indirecte (inclusiv cele generale și administrative), și astfel asigură o rentabilitate rezonabilă a activelor, încît să contribuie la o finanțare eficientă pe piețele de capital, în scopul de a investi în aeroporturi noi sau extinderea infrastructurii celor existente;

8) costurile direct atribuite funcțiilor de supraveghere (de siguranță, de securitate și de supraveghere economică) a menținerii condițiilor de certificare pentru serviciile aeroportuare sînt incluse în baza de cost pentru tarifele pentru serviciile aeroportuare;

9) se asigură transparența bazei de calcul a tarifelor în funcție de costuri și în privința repartizării costurilor între diferite servicii;

10) nu sânt permise subvențiile încrucișate între serviciile aeroportuare. Subvențiile încrucișate sânt permise numai dacă sânt justificate din motive obiective și sub rezerva identificării clare.

Ulterior, calculele pentru formarea tarifelor pentru prestarea serviciilor aeroportuare pentru perioada anului 2026 au fost prezentate Autorității Aeronautice Civile, care în conformitate cu punctul 10 subp. 1) și punctelor 79-80 din Metodologia privind baza de calcul și aprobare a tarifelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 476/2016, fiind stabilite conform următoarelor estimări:

1. Estimarea MTOW utilizată la calcularea veniturilor provenite din aplicarea tarifului pentru serviciile de aterizare pentru 1.668.600 tone, nivelul prognozat de AAC al MTOW pentru anul 2026 fiind estimată la valoarea de 1.800.000 tone și al traficului de pasageri la cel puțin 6.200.000 pasageri. Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” menționează necesitatea menținerii valorilor planificate de 1.668.600 tone, ce au la bază evoluția reală a traficului, capacitatea infrastructurii, condițiile operaționale anticipate și necesitatea menținerii stabilității tarifare.

Deși în perioada anului 2024 - 2025 s-a înregistrat o creștere semnificativă a MTOW, aceasta reflectă dinamica post-pandemică de revenire la niveluri normale, reîntoarcerea de flotă ale operatorilor low-cost. Noile destinații nu generează automat creștere proporțională de MTOW. Cele 17 rute noi deschise în 2025 și cele 4 anunțate pentru 2026 nu se transpun în creștere semnificativă de MTOW pe motive că majoritatea acestor rute sunt operate cu același tip de aeronavă (A320), și nu aeronave cu MTOW mai mare; unele destinații sunt sezoniere, având un impact limitat asupra traficului anual; anumite rute noi înlocuiesc rute anterioare, producând un efect de substituție, nu de creștere absolută.

Estimarea MTOW reprezintă un element determinant pentru calculul tarifelor aeroportuare. O supraestimare a traficului ar conduce la calcularea unui tarif de aterizare suboptimal, care în viitor, va avea un impact major asupra tarifelor aeroportuare, în cazul nerealizării traficului prognozat. Menținerea valorii prognozate permite păstrarea unui regim tarifar predictibil, justificat și sustenabil.

2. Estimarea prognozei traficului de pasageri pentru calcularea veniturilor provenite din aplicarea tarifului pentru pasageri.

La planificarea traficului de pasageri a stat o creștere anticipată moderată, nu accelerată. Creșterea de 47% a traficului de pasageri în 2025 nu este una sustenabilă. Această dinamică are cauze excepționale precum revenire post-pandemică și realocări masive de flotă ale operatorilor low-cost, reintroducerea rutelor și capacităților pierdute anterior, deschiderea unei baze operaționale cu impact major în anul 2025. Aceste aspecte nu pot fi replicate în 2026. Așadar, aplicarea automată a unui coeficient de creștere de 10% a numărului de pasageri, este greu de a fi stabilită, întrucât dinamica puternică a anului 2025 reprezintă un salt unic, nu un ritm sustenabil. Majoritatea rutelor noi sunt operate cu flote existente și nu cresc capacitatea totală, ci redistribuie sarcina pe mai multe destinații.

În prezent, aeroportul operează la o capacitate de pasageri aproape dublă față de cea proiectată, ceea ce se traduce prin congestie severă în zonele de check-in, securitate și control de frontieră, insuficiență a porților de îmbarcare, și supraaglomerarea fluxurilor în orele de vârf.

În anul 2026 Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” planifică reconstrucția unei porțiuni a terminalului, ceea ce presupune reducerea semnificativă a spațiului disponibil pentru procesarea pasagerilor. Această intervenție poate afecta capacitatea punctelor de control, suprafața zonelor de așteptare, flexibilitatea operațională în orele de vârf, timpii de procesare a fluxurilor. Astfel, aceste limitări impun în mod natural o plafonare a numărului de pasageri, indiferent de cerere și de dinamica companiilor aeriene, fiind estimate de către întreprindere pentru 6.060.000 pasageri pentru anul 2026.

3. Estimarea prognozei traficului de pasageri pentru calcularea veniturilor provenite din aplicarea tarifului pentru asigurarea securității aeronautice.

Conform celor menționate la punctul 2 și ținând cont de estimarea fluxului de pasageri la plecare, Autoritatea Aeronautică Civilă a estimat un trafic de pasageri de 3.100.000 pasageri la plecare. Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” consideră reală menținerea prognozei de 3.060.000 pasageri pentru anul 2026. Întrucât baza de tarificare pentru determinarea tarifului aferent asigurării securității

aeronautice este constituită de numărul pasagerilor la plecare și ținând cont de analiza proporției dintre pasagerii plecați și cei sosiți în anii precedenți. Se apreciază drept justificat un volum de 3 060 000 pasageri la plecare, pentru estimarea MTOW utilizată la calcularea veniturilor provenite din aplicarea tarifului pentru serviciile de aterizare.

Conform rezultatelor activității pentru perioada de 9 luni, anul 2025 Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” înregistrează un cost al vânzărilor de 635 mln lei și un profit de 612,6 mln lei.

Pentru finele anului 2025, Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” a preconizat realizarea unor cheltuieli totale în sumă de 1 128 331 mii lei, acestea fiind cu 93% mai mari comparativ cu cheltuielile realizate în anul 2024. Se constată o creștere semnificativă a cheltuielilor înregistrate în anul 2025 comparativ cu anul 2024, la următoarele categorii de cheltuieli:

- servicii de mentenanță: +44,4%;
- amortizarea mijloacelor fixe: +8,4%;
- remunerarea muncii: +51,9%;
- contribuții de asigurări sociale: +51,9%;
- alte cheltuieli operaționale: +15,2%.

Totodată, în anul 2025 au fost înregistrate cheltuieli aferente desfășurării activității de comerț cu pasagerii în terminal (magazine Travel & Retail și servicii de alimentație publică), în sumă de 269 050 mii lei.

Pentru anul 2026, Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” planifică realizarea unor cheltuieli totale în sumă de 1 605 416 mii lei, din care costul serviciilor aeroportuare este estimat la 856 882 mii lei, reprezentând aproximativ 53% din totalul cheltuielilor operaționale.

Conclucrând cu Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” la acest subiect, Autoritatea Aeronautică Civilă a accentuat necesitatea argumentării la unele articole de cheltuieli cu o creștere excesivă față de nivelul de inflația stabilit în anul 2025, în special: cheltuieli materiale (gaze naturale) (+140%), combustibil (+120%), alte consumuri de cheltuieli materiale (majorare de 7,5 ori), amortizarea mijloacelor fixe (+2,5 ori, sau +123 mln. lei) fondul de retribuirea muncii (+48%), reparația mijloacelor fixe (majorare de 5,5 ori), asigurarea bunurilor și a personalului (+86%), taxe și impozite (majorare de 5,4 ori), provizion pentru concediu +29,0%), alte consumuri și cheltuieli (+72,0%).

Reieșind din cele expuse analiza efectuată s-a luat în calcul posibilitatea reducerii tarifelor la serviciile aeroportuare pentru anul 2026.

Totodată, luând în considerație că veniturile și alți indicatori de volum sunt în mare măsură determinați de factorul nestabil al conjuncturii politice în regiune (război și pasageri ucraineni), precum și ținând cont de proiectele investiționale extinse de renovare s-a optat pentru menținerea tarifelor la serviciile aeroportuare la nivelul actual, cu condiția revenirii la estimarea realizărilor în primul semestru al anului 2026.

De asemenea, este necesar de ținut cont de investițiile necesare pentru revitalizarea Aeroportului Internațional Mărculești, reorganizat în conformitate cu Legea nr. 232/2025 pentru modificarea „Legii nr.178/2008 cu privire la Aeroportul Internațional Liber Mărculești”, inclusiv și relansarea zborurilor charter de pe acest aeroport în vara anului curent.

Conform prevederilor punctului 83 din Metodologia privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, operatorul de aerodrom a coordonat proiectul de stabilire a tarifelor la serviciile aeroportuare pentru anul 2026 cu utilizatorii aeroportului.

În urma examinării, Autoritatea Aeronautică Civilă acceptă proiectul în cauză și propune menținerea nivelului actual al tarifelor pentru serviciile aeroportuare în anul 2026, după cum urmează:

Tariful pentru serviciile de aterizare:

- 7 euro/MTOW – pentru destinațiile regulate;
- 8 euro/MTOW – pentru destinațiile neregulate și operațiuni aeriene necomerciale.

Tariful pentru servicii pentru pasageri:

- 7,0 euro/pasager – pentru destinațiile regulate;
- 9,7 euro/pasager – pentru destinațiile neregulate și operațiuni aeriene necomerciale.

Tariful pentru asigurarea securității aeronautice:

- 2,5 euro/pasager la plecare – pentru destinațiile regulate, neregulate și operațiuni aeriene necomerciale;
- 5,0 euro/tonă metrică cargo sau poștă – pentru destinațiile regulate și neregulate;
- 0,3 euro/MTOW – pentru aeronavele care nu transportă încărcătură comercială, la destinațiile regulate și neregulate;
- 7,5 euro/tonă MTOM – pentru aeronavele implicate în operațiuni aeriene necomerciale.

Tariful pentru staționarea aeronavei:

- 1,71 euro/tonă/24 ore.

Calculul bazei de cost, reflectă totalitatea cheltuielilor directe și indirecte necesare furnizării serviciilor, inclusiv:

- cheltuielile de personal aferente activităților operaționale;
- cheltuielile de exploatare și întreținere a infrastructurii aeroportuare;
- costurile energetice și de utilități;
- costurile de amortizare a mijloacelor fixe și investițiilor în modernizarea infrastructurii;
- cheltuielile administrative și alte costuri suportate pentru menținerea funcționării optime a aeroportului.

Baza de cost calculată servește drept element de fundamentare economică pentru determinarea tarifelor aeroportuare, în vederea asigurării sustenabilității financiare a întreprinderii și a menținerii competitivității serviciilor oferite, cu respectarea principiilor transparenței, nediscriminării și proporționalității prevăzute în cadrul normativ național și internațional.

Pentru a asigura atribuirea corectă a cheltuielilor suportate la categoria corespunzătoare de servicii aeroportuare, subdiviziunile responsabile de proces au prezentat sumarul calculelor detaliate ale cheltuielilor preconizate pentru întreținerea fiecărei subdiviziuni structurale, conform centrului de cost atribuit și în corespondență cu taxele și tarifele aeroportuare asociate. Calculul costului de bază a tarifelor și taxelor aeroportuare se prezintă conform Anexei nr. 1 și nr. 2 la prezenta Notă de fundamentare.

Anexa nr.1

**Calculul bazei de cost (planificate) pentru determinarea tarifelor aeroportuare
pentru anul 2026**

Subdiviziunea	Un. de măsură	Tarife aeroportuare		
		Tarif pentru serviciile de aterizare (euro/tona MTOM)	Taxa pentru asigurarea securității aeronautice (euro/pas.)	Tarif servicii pentru pasageri (euro/pas.)
Serviciul operațional	mii lei	17.275		
Serviciul managementul siguranței	mii lei	7.138		
Call-center	mii lei			9.154
Laboratorul MCL	mii lei	1.356		
Serviciu aerodrom	mii lei	92.965		73.527
Terminal Aeroport	mii lei			162.964
Servicii de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a aerodromului	mii lei			150.000
Sector întreținere sanitară încăperi terminal aeroport	mii lei			28.646
Unitatea de asistență medicală	mii lei			9.422

Serviciul salvare și antiincendiu	mii lei	9.296		9.296
Nod asigurare tehnnico-luminoasă zboruri	mii lei	21.957		
Serviciul control securitate	mii lei		35.210	8.083
Sector taxe aeroportuare	mii lei	583	802	4.167
Serviciul control acces, supraveghere și patrulare/Grupa supraveghere și patrulare	mii lei		24.557	1.637
Serviciul asigurare tehnică a sistemelor de securitate	mii lei		27.939	
Serviciul control acces, supraveghere și patrulare/Grupa control acces/Birou permise	mii lei		37.533	
Serviciul reparații și administrare clădiri	mii lei	3.810	348	2.480
Iluminarea teritoriului de producere	mii lei	427	272	915
Întreținerea rețelelor ingineresti, serviciul tehnologii informaționale și telecomunicații	mii lei	3.387	1.397	10.290
TOTAL Cheltuieli directe:	mii lei	158.195	128.057	470.580
<i>Venituri planificate pentru anul 2026:</i>	<i>mii lei</i>	<i>108.700</i>	<i>149.300</i>	<i>776.700</i>
Cheltuieli indirecte:	mii lei	5.207	7.152	37.205
Cheltuieli administrative:	mii lei	5.298	7.276	37.853
TOTAL CHELTUELI:	mii lei	168.699	142.485	545.638
<i>Ajustarea cheltuielilor din alte venituri din activități aeronautice:</i>				
- din aterizare/decolare pe timp de noapte	mii lei	15.260		
- din însoțirea încărcăturilor/pasagerilor, deservire la UAM, MLC	mii lei	520	1.600	800
- din staționarea supra limită a aeronavei	mii lei	3.200		
- din testarea conducătorilor, permise auto și speciale	mii lei	700	700	
- din aeronave cargo, poștă și care nu au încărcătură comercială	mii lei		3.000	
Total ajustări:	mii lei	19.680	5.300	800
TOTAL CHELTUELI pentru calcularea tarifelor	mii lei	149.019	137.185	544.838
Indicatori de volum, utilizați la calcularea tarifelor				
- masa maximă de decolare a navelor aeriene recalculat	MTOM	1.668.600		
- pasageri la plecare/sosire, recalculați	pasageri			6.060.000
- pasageri la plecare	pasageri		3.060.000	
Cheltuieli pe unitate de volum	lei	89,31	44,83	89,91
Curs: 1 euro = 19,5 lei				
Costul de preț calculat	euro	4,58	2,30	4,61
<i>Rentabilitatea, %</i>		<i>52,80%</i>	<i>8,55%</i>	<i>51,80%</i>
Costul tariful aeroportuar, inclusiv rentabilitatea	euro	7,00	2,50	7,00
Cuquantumul tarifelor propus spre aprobare	euro	7,00	2,50	7,00

Anexa nr. 2

Descifrarea cheltuielilor și consumurilor (planificate) aferente tarifelor aeroportuare pentru anul 2026

Nr. ord	Denumirea	Tarif pentru serviciile de aterizare	Taxa pentru asigurarea securității aeronautice	Tarif servicii pentru pasageri
		Valoare, mii lei	Valoare, mii lei	Valoare, mii lei
1.	Cheltuieli materiale	9.263,9	3.233,3	22.106,0
1.1	Materia primă, produse semifabricate, piese de schimb și accesorii, curățenie	373,3	885,3	3.443,8
1.2	Produse petroliere și gaze	1.648,4	0,0	1.398,4
1.3	Energie electrică	796,5	819,6	8.237,9
1.4	Energie termică inclusiv apa de adaos	108,5	136,8	967,5
1.5	Alimentarea cu apă	29,1	23,0	376,4
1.6	Alte costuri și cheltuieli materiale	6.308,1	1.368,5	7.682,0
1.6.1	Uniformă, haine de lucru, materiale pentru protecția muncii	214,5	477,3	419,9
1.6.2	Materiale și obiecte de mică valoare și întreținere	317,7	681,9	947,7
1.6.3	Materiale pentru deservirea a mijloacelor fixe	5.685,1	102,3	4.413,6
1.6.4	Smart card, cartușe, medicamente, anvelope, acumulatori etc.	90,8	107,0	1.900,8
2.	Costul serviciilor oferite de organizații terțe	23.626,0	1.080,0	172.788,7
2.1	Servicii transport	350,7	233,4	701,5
2.2	Servicii comunicații	400,0	0,0	0,0
2.3	Servicii audit	0,0	0,0	0,0
2.4	Servicii juridice și notariale	0,0	0,0	0,0
2.5	Servicii anti incendiu și servicii de pază	20,6	4,0	14,7
2.6	Servicii publicitate	0,0	0,0	0,0
2.7	Servicii medicale	71,6	126,2	136,0
2.8	Formare profesională și creștere calificare	528,1	409,9	325,1
2.9	Eliminarea gunoiului	14,3	37,4	21,1
2.10	Servicii de reparație curente a patrimoniului	20.853,5	1,6	17.657,5
2.11	Servicii de canalizare	28,7	22,7	371,0
2.12	Alte servicii	1.358,4	244,8	153.561,9
2.12.1	Servicii informaționale (Office 365,deserv. 1C8, software, MCC, Deservirea MF, CUTE si utilaj. RESA)	820,70	10,40	1.291,2
2.12.2	Servicii de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a aerodromului - AAC	0,0	0,0	150.000,0
2.12.3	Reparația, deservirea OMVSD, ascensor, panou, etc	4,0	234,4	1.290,6
2.12.4	Certificate, extras din Registre, testarea tehnica auto	5,5	0,0	4,4
2.12.5	Controlul sistemii de iluminare a zborurilor	450,0	0,0	0,0
2.12.6	Îngrijirea spațiilor verzi	0,0	0,0	200,0
2.12.7	Deratizarea, dezinsecția	0,0	0,0	750,0
2.12.8	Alte servicii	78,3	0,0	25,7
3.	Cheltuieli de amortizare a activelor pe termen lung	38.690,7	5.261,0	135.232,8
3.1.	Amortizarea mijloacelor fixe	38.240,7	5.261,0	134.805,3
3.2.	Amortizarea activelor nemateriale	450,0	0,0	427,5
4.	Fondul de retribuire a muncii	62.124,5	102.268,5	107.073,4

4.1	Cheltuieli de retribuire a muncii	50.100,4	82.474,3	86.349,6
4.2	Contribuții de asigurări sociale	12.024,1	19.794,2	20.723,9
5.	Alte costuri și cheltuieli operaționale	3.612,9	94,0	3.361,2
5.1	Cheltuieli de deplasări	357,2	89,9	176,4
5.2	Cheltuieli de asigurare a personalului și proprietății	3.190,0	0,0	3.123,0
5.3	Impozite și taxe, incluse în cheltuieli	65,7	4,0	61,8
6.	Alte cheltuieli operaționale	4.640,1	7.610,7	8.018,4
6.1	Provizioane pentru concediu	4.390,4	7.224,0	7.573,7
6.2	Alte cheltuieli	249,7	386,7	444,7
7.	Reparația mijloacelor fixe	1.672,5	79,8	1.440,3
8.	Mentenanța și exploatarea transportului	10.159,3	1.562,0	7.659,0
9.	Mentenanța serviciilor de comunicație	3.407,3	1.425,0	2.475,0
10.	Mentenanța rețelelor electrice	574,0	590,7	5.936,7
11.	Mentenanța rețelelor de aprovizionare cu apă potabilă	105,3	83,3	1.360,5
12.	Mentenanța rețelelor termice	207,5	261,7	1.851,2
13.	Mentenanța cazangeriilor	110,6	221,4	1.277,0
	Total costuri și cheltuieli directe	158.195	123.771	470.580
14.	CHELTUIELI INDIRECTE	5.207	7.152	37.205
15.	CHELTUIELI ADMINISTRATIVE	5.298	7.276	37.853
	TOTAL Cheltuieli	168.699	138.199	545.638

Cheltuielile aferente subdiviziunilor implicate direct în procesul de prestare a serviciilor aeroportuare și asociate exclusiv serviciilor pentru care este aprobat tariful se includ integral în mărimea tarifului respectiv.

Cheltuielile indirecte, comune pentru mai multe servicii aeroportuare - inclusiv cele tangențial legate de prestarea serviciilor și cheltuielile administrative aferente întreținerii structurii administrative a entității aeroportuare - se repartizează la fiecare tip de serviciu aeroportuar prin calcularea unei cote proporționale. Determinarea acestei cote se efectuează în funcție de ponderea fiecărui tip de venit în totalul veniturilor realizate de aeroport din aplicarea tarifelor pentru prestarea serviciilor aeroportuare, precum și din alte surse conexe de venit.

Conform prevederilor Doc 9562 „Manualul privind economia aeroporturilor” (Compartimentul A, punctele 4.56–4.57, și Compartimentul B, punctul 4.61), se prezintă calculul bazei de cost și al mărimii tarifelor aeroportuare pentru anul 2026 (plan), distribuite pe subdiviziuni ale întreprinderii, în funcție de contribuția acestora la acordarea serviciilor aferente fiecărui tarif aeroportuar.

În contextul elaborării bazei de cost pentru anul 2026, au fost analizate datele efective de formare a bazei de cost a taxelor și tarifelor aeroportuare pentru anul 2024 (Anexa nr.3 și 4) cât și în baza datelor financiare pentru perioada 2024 – 2025.

Anexa nr.3

Calculul bazei de cost (realizate) pentru determinarea tarifelor aeroportuare pentru anul 2024

Denumirea subdiviziunii/serviciului	Unitate de măsură	Tarife aeroportuare		
		Tarif pentru serviciile de aterizare (euro/tona MTOM)	Taxa pentru asigurarea securității aeronautice (euro/pas.)	Tarif servicii pentru pasageri (euro/pas.)
Serviciul operațional		13.265		
Serviciul managementul siguranței		5.712		
Call-center				5.326
Laboratorul MCL		1.389		

Serviciu aerodrom		49.189		38.904
Terminal Aeroport				52.860
Servicii AAC				99.737
Sector interetinare sanitară				17.878
Unitatea de asistență medicală				6.810
Serviciul salvare și antiincendiu		18.801		
Nod asigurare tehnico-luminoasă zboruri		19.972		
Serviciul control securitate			24.429	7.262
Sector taxe aeroportuare		608	426	2.272
Serviciul control acces si interventie operativa			16.335	1.732
Serviciu asigurare tehnica a sistemelor de securitate			15.172	
Serviciul asigurare tehnică a sistemelor de securitate / Birou permise			24.615	
Serviciul telecomunicații		2.069	853	1.422
Serviciul reparații și administrare clădiri		2.045		1.173
Iluminarea teritoriului de producere		2.115	152	677
TOTAL CHELTUIELI DIRECTE		115.166	81.982	236.052
Venituri:		147.378	103.079	550.183
CHELTUIELI INDIRECTE:		5.290	3.700	19.749
CHELTUIELI ADMINISTRATIVE:		7.509	5.252	28.032
TOTAL CHELTUELI:		127.965	90.933	283.832
Ajustarea cheltuielilor din venituri suplimentare:				
- din aterizare/decolare pe timp de noapte		11.235		
- din însoțirea încărcăturilor/pasagerilor			1.356	
- din staționarea supra limită a aeronavei		1.307		
- din testarea condicătorilor pe peron		384		
- din permise auto, servicii informaționale, deservire UAM		563	1.532	11
- din aeronave cargo, poștă și care nu au încărcătură comercială			2.401	
Total ajustări:		13.488	5.288	112
TOTAL CHELTUIELI pentru calcularea tarifelor :		114.476	85.645	283.720
<i>Indicatori de volum, utilizați la calcularea tarifelor:</i>				
- masa maximă de decolare a NA (taxa de aterizare)	MTO M	1.158.921		
- pasageri la plecare/sosire	pasag.			4.138.906
- pasageri la plecare	pasag.		2.090.056	
Cheltuieli pe unitate de volum	lei	98,8	41,0	68,5
<i>Curs: 1 euro = 19,2533 lei</i>				
Costul efectiv	euro	5,13	2,13	3,56
Rentabilitatea, %		36,3%	17,5%	96,6%
Tariful aeroportuar, inclusiv rentabilitatea	euro	7,0	2,50	7,0
<i>Tariful în vigoare</i>	<i>euro</i>	<i>7,0</i>	<i>2,50</i>	<i>7,0</i>

Anexa nr. 4

**Descifrarea cheltuielilor și consumurilor (efectiv) aferente tarifelor aeroportuare
pentru anul 2024**

Nr. ord	COSTURI ȘI CHELTUIELI	Tarif pentru serviciile de aterizare (euro/	Taxa pentru asigurarea securității aeronautice (euro/pas.)	Tarif servicii pentru pasageri (euro/pas.)
------------	-----------------------	---	---	--

		tona MTOM)		
1.	CHELTUIELI ȘI CONSUMURI MATERIALE	8.565,6	1.787,4	12.913,0
1.1	Materia primă, produse semifabricate, piese de schimb și accesorii, curățenie (piese de schimb, de întreținere a inventar, tehnici de calcul și alte materiale)	233,6	297,5	1.587,3
1.2	Produse petroliere și gaze	573,9	136,4	295,3
1.3	Energie electrică	1.366,8	457,3	4.900,2
1.4	Energie termică inclusiv apa de adaos	130,1	196,4	211,7
1.5	Alimentarea cu apă	72,6	18,0	371,5
1.6	Alte cheltuieli materiale	6.188,6	681,9	5.547,1
1.6.1	- uniformă, haine de lucru, materiale pentru protecția muncii	221,1	335,5	246,8
1.6.2	- materiale și obiecte de mică valoare	768,9	243,2	1.764,2
1.6.3	- materiale pentru întreținere a mijloacelor fixe	5.198,6	103,2	3.536,2
2.	SERVICII OFERITE DE ORGANIZAȚII TERȚE	1.908,0	901,3	102.459,6
2.1	Servicii transport	95,2	0,0	63,3
2.2	Servicii comunicații	321,7	0,0	2,0
2.3	Servicii anti incendiu și servicii de pază	25,5	0,1	1,3
2.4	Servicii medicale	51,9	107,0	88,6
2.5	Formare profesională și creștere calificare	510,4	213,4	116,4
2.6	Eliminarea gunoiului	24,8	45,8	39,0
2.7	Servicii de canalizare	13,0	20,6	464,9
2.8	Alte servicii	865,5	514,4	101.684,0
	- AAC supravegherea - 4 cat aerodrom	0,0	0,0	99.737,0
3.	AMORTIZAREA ACTIVELOR PE TERMEN LUNG	22.018,6	3.869,1	29.047,4
3.1.	Amortizarea mijloacelor fixe	21.457,0	3.865,4	28.657,6
3.2.	Amortizarea activelor nemateriale	561,6	3,7	389,8
4.	FONDUL DE REMUNERARE A MUNCII	34.462,2	52.552,5	41.546,3
4.1.	Cheltuielile aferente salariilor	32.697,6	50.484,3	39.349,8
4.2.	Ajutor material la concediu	1.764,6	2.068,2	2.196,5
5.	CONTRIBUȚII de ASIGURĂRI SOCIALE	8.270,9	12.612,8	9.968,6
6.	ALTE COSTURI ȘI CHELTUIELI OPERAȚIONALE	1.473,9	146,9	2.493,4
6.1	Cheltuieli de deplasări	568,9	103,7	100,4
6.2	Cheltuieli de asigurare a personalului și proprietății	904,9	43,1	2.391,8
7.	ALTE CHELTUIELI OPERAȚIONALE	3.845,5	5.523,2	4.434,3
7.1	Provizion pentru concediu	3.648,3	5.319,7	4.168,0
7.2	Alte cheltuieli	197,1	203,6	266,3
8.	Reparația mijloacelor fixe	11.277,1	255,0	12.790,6
9.	Cheltuieli de transport	21.203,7	2.913,5	12.902,4
10.	Întreținerea rețelelor electrice	1.327,2	443,9	4.764,2
11.	Întreținerea rețelelor de aprovizionare cu apă potabilă	161,7	40,1	827,7
12.	Întreținerea rețelelor termice	485,8	738,3	770,1
13.	Întreținerea cazangeriilor	165,8	197,7	1.134,5
	TOTAL COSTURI ȘI CHELTUIELI DIRECTE	115.165,9	81.981,5	236.052,1
	CHELTUIELI INDIRECTE	5.290,1	3.700,0	19.748,6
	CHELTUIELI ADMINISTRATIVE	7.508,8	5.251,8	28.031,5
	TOTAL CHELTUIELI	127.964,8	90.933,3	283.832,2

Cheltuielile operaționale planificate pentru anul 2026 în sumă de 1.605.416 mii lei, sunt în creștere cu circa 40% față de anul 2025 și anume:

INDICATORI	Valori realizate anul	Valori planificate anul	Valori realizate, 9 luni, 2025	Valori Scontate trimestru	Valori planificate anul
Cheltuieli directe de materiale	45.371	281.800	231.495	84.700	449.892
Servicii prestate de terți	117.740	156.750	128.105	37.550	185.015
Amortizarea mijloacelor fixe	77.700	91.000	60.257	24.000	207.051
Amortizarea activelor nemateriale	1.107	1.400	626	350	1.260
Fondul de retribuire a muncii	221.487	433.900	211.657	124.650	497.465
Tichete de masă	-	-	-	-	19.578
Contribuții de asigurări sociale	53.149	104.100	50.839	29.900	124.090
Reparația mijloacelor fixe, patrimoniului și clădirilor întreprinderii	25.370	14.700	5.655	3.500	50.277
Alte cheltuieli operaționale	42.125	58.200	32.825	15.700	70.789
Total cheltuieli operaționale	584.049	1.141.850	721.458	320.350	1.605.416

Aspectele esențiale prevăzute pentru *cheltuielile operaționale*, sunt determinate de următorii indicatori:

a) *Cheltuieli directe de materiale* - care vor înregistra o creștere de 168.092 mii lei, se datorează extinderii activităților comerciale (alimentare publică, magazine în terminal), ajustării prețurilor de achiziție la materiile prime și produselor destinate sectorului HORECA, precum și inflației generale a costurilor de aprovizionare.

b) *Servicii prestate de terți* - se vor majora cu 28.265 mii lei și sunt determinate de necesitatea asigurării mentenanței sistemelor informaționale, extinderea serviciilor de marketing și promovare, precum și creșterea costurilor de suport tehnic pentru activitățile aeroportuare și comerciale.

c) *Amortizarea mijloacelor fixe și a activelor nemateriale* - se prognozează o majorare a cheltuielilor aferente de circa 115.911 mii lei. Creșterea semnificativă se datorează investițiilor realizate și planificate în anii 2025 - 2026, inclusiv achiziția de utilaje și echipamente aeroportuare (autospeciale PSI, echipamente cu raze X, mijloace de transport pasageri, modernizarea balizajului luminos, reparația platformelor aerodromului și extinderea terminalului, echipamente de scanare a bagajelor, sistem automatizat al controlului de frontieră ABC, e-Gate, etc).

d) *Reparații capitale și curente* - se planifică cheltuieli pentru anul 2026 în sumă de 50.277 mii lei. Planul de reparații pentru anul 2026 prevede lucrări de modernizare și reparație a pistei de decolare/aterizare, a căilor de rulare și a suprafețelor de parcare aeronave, pentru asigurarea conformității cu cerințele de siguranță aeronautică cât și menținerea în condiții de siguranță a clădirilor și spațiilor din gestiunea instituției.

e) *Fondul total de retribuire a muncii* - majorarea cu 78.820 mii lei, inclusiv contribuții de asigurări sociale, se datorează creșterii salariilor începând cu luna iunie 2025, extinderii numărului de posturi operaționale și comerciale. Conform statului de personal al întreprinderii, sunt planificate cheltuieli de retribuire a muncii pentru 1216 unități de personal, dintre care, 736 de persoane implicate în activitățile de producere și 373 persoane implicate în activitățile de comerț.

f) *Alte plăți cu personalul* - se planifică introducerea sistemului de tichete de masă pentru anul 2026, în sumă de 24.277 mii lei, inclusiv contribuții de asigurări sociale.

Din totalul cheltuielilor planificate pentru anul 2026, în sumă de 1.605.416 mii lei, costul serviciilor aeroportuare a fost determinat - în sumă de 856.822 mii lei, inclusiv:

- 756.832 mii lei – *cheltuieli directe aferente serviciilor aeroportuare;*
- 49.564 mii lei – *cheltuieli indirecte și de distribuire;*
- 50.426 mii lei – *cheltuieli administrative.*

După ajustarea cu veniturile colaterale, obținute din activități secundare, complementare celor principale în sumă de 25.780 mii lei, baza de cost pentru calcularea tarifelor aeroportuare s-a stabilit la 831.042 mii lei.

Pentru determinarea tarifelor aeroportuare, baza de cost este raportată la indicatorii volumetrici, și anume: numărul pasagerilor deserviți la sosire și plecare, precum și masa maximă de decolare a navelor aeriene (MTOM).

În urma solicitării informației cu privire la estimarea fluxului de pasageri la sosire/plecare pentru anul 2026, Autoritatea Aeronautică Civilă, prin scrisoarea nr.2397 din 19.09.2025 a prezentat prognoza de 6.200.000 pasageri la sosire/plecare.

Reieșind din estimările AAC și analizând orarul de zbor și tendințele înregistrate în 9 luni ale anului 2025, s-a estimat volumul fluxului de pasageri de 6.060.000 și a MTOM de 1.668.600 tone. Cheltuielile aferente tarifului pentru serviciile de aterizare au fost raportate la un număr de 1.668.600 tone, iar cheltuielile aferente tarifului de servicii pentru pasageri au fost raportate la un număr de 6.060.000 pasageri.

Dat fiind faptul că tarifele aeroportuare sânt stabilite în euro, la calcularea indicatorilor a fost utilizat cursul EUR/MDL de 19,5 lei per euro (cursul mediu în perioada 01.01-30.09.2025 fiind de 19,5414 per euro).

În continuare sunt prezentate **cheltuielile descifrate pe centre de cost: pe subdiviziuni și tipuri de cheltuieli pentru fiecare tarif și taxă.**

1. Tarif pentru serviciile de aterizare (mii lei)

Denumire	Costuri si cheltuieri materiale	Amortizarea activelor materiale și nemateriale	Fondul de remunerare a muncii, inclusiv contribuții de asigurări sociale	Alte cheltuieli operaționale	Cheltuieli de mentenanță și întreținere a infrastructurii aeroportuare	Total cheltuieli directe
Serviciul operațional	1.377	950	12.587	1.055	1.305	17.275
Serviciul managementul sigurantei	451	150	5.786	588	163	7.138
Laboratorul MCL	113	50	1.072	79	42	1.356
Serviciu aerodrom	26.848	32.098	20.504	4.817	8.699	92.965
Serviciul salvare și antiincendiu	1.204	350	6.238	482	1.022	9.296
Nod asigurare tehnico-luminoasă zboruri	2.290	4.900	12.786	986	995	21.957
Sector taxe aeroportuare	19	2	489	45	28	583
Serviciul reparații și administrare clădiri	340	191	2.662	201	417	3.810
Iluminarea teritoriului	248	0	0	0	179	427
Întreținerea rețelelor ingineresti, sistemelor informaționale și telecomunicații	0	0	0	0	3.387	3.387
Total cheltuieli directe	32.890	38.691	62.125	8.253	16.237	158.195

Principalele articole de cheltuieli ce formează baza de cost a tarifului pentru serviciile de aterizare:

Principalele articole de cheltuieli ce formează baza de cost a tarifului pentru serviciile de aterizare:

- **Costuri si cheltuieli materiale** – formează suma de 32.890 mii lei, cea mai mare pondere în cheltuieli revine cheltuielilor pentru:
 - Lucrări de reparație curentă a terminalului și aerodromului planificate pentru anul 2026, în sumă de 20.854 mii lei
 - Costuri și cheltuieli materiale de asigurare a condițiilor de muncă și întreținerea infrastructurii – 6.308 mii lei
 - Costul de mentenanță a sistemelor informaționale și comunicații – 1.220 mii lei
 - Controlul sistemelor de iluminare a zborurilor - 450 mii lei
 - Servicii de transport, produse petroliere și gaze – 2.000 mii lei;
 - Consumul de energie electrică și termică, alimentare cu apă – 934 mii lei
 - Alte servicii necesare bunei funcționări a întreprinderii – 1.124 mii lei

- **Amortizarea activelor materiale și nemateriale** - în sumă de 38.691 mii lei constituie din amortizarea:
 - Pista de decolare - aterizare PDA 09 – 27 – 11.300 mii lei
 - Pista de decolare - aterizare PDA 08 – 26 – 5.000 mii lei
 - Canalizarea apelor pluviale la Stația de epurarea (K1-K2) – 2.100 mii lei
 - Căile de rulare – 2.000 mii lei
 - Achiziționarea mașinilor și tehnicii speciale - 4.300 mii lei
 - Mașină pentru trasat marcaje - 200 mii lei
 - Mașină de spălat și stropit – 400 mii lei
 - Vehicul combinat pentru aplicarea materialelor antiderapante solide și lichide și echipament de spălare și stropire – 1.200 mii lei
 - Mașinile pentru deszăpezire – 2.500 mii lei
 - Balizaje luminoase – 1.400 mii lei amortizarea calculată conform valorii contabile și estimarea amortizării din capitalizarea lucrărilor de instalare și modernizare 1.290 mii lei;
 - Stația de distribuție și sistemul de cabluri – 1.300 mii lei
 - Stații de transformare și piloni de iluminare – 2.200 mii lei
 - Auto speciale pentru stingerea incendiilor – 3.500 mii lei

- **Fondul de retribuire a muncii**, inclusiv contribuțiile de asigurări și provizioanele au însumat 62.125 mii lei, fondul de retribuire calculat la personalul implicate direct în procesul de prestare servicii s-a calculat reieșind din numărul de personal implicat:
 - Serviciul managementul siguranței – 9 angajați
 - Serviciul operațional – 18 angajați
 - Laboratorul MCL – 2 angajați
 - Nod asigurare tehnică luminoasă zboruri – 23 angajați
 - Nod asigurare electrotehnică zboruri – 20 angajați
 - Serviciul aerodrom – 12 angajați
 - Serviciul reparații și administrare clădiri – 6 angajați
 - Sector taxe aeroportuare – 1 angajat
 - Serviciul salvare si anti incendiu – 14 angajați
 - Serviciu transport: deservire tehnică aeronave, serviciu salvare, aerodrom, tractoare – 74 angajați

- **Alte cheltuieli** – în sumă de 8.253 mii lei sunt formate din:
 - Cheltuieli de deplasări – 357 mii lei;
 - Cheltuieli de asigurare a bunuri: terminal, parcare, aerodrom - 3.190 mii lei;
 - Impozite și taxe, incluse în cheltuieli (Impozit rutier) - 66 mii lei;
 - Provizioane pentru concediu, inclusiv contribuțiile de asigurări sociale - 4.390 mii lei;
 - Alte cheltuieli de asigurare a condițiilor de muncă – 250 mii lei.

- **Cheltuieli de mentenanță și întreținere a infrastructurii aeroportuare** în sumă de 16.237 mii lei este format din:
 - Reparația mijloacelor fixe - 1.673 mii lei
 - Cheltuieli de transport - 10.159 mii lei
 - Mentenanța serviciilor de comunicație - 3.407 mii lei
 - Mentenanța rețelelor electrice, termice și cazangeriilor – 893 mii lei
 - Mentenanța rețelelor de aprovizionare cu apă potabilă - 105 mii lei

Baza de cost pentru formarea tarifului pentru serviciile de aterizare (euro/tona MTOM) este prezentată în tabelul de mai jos:

Nr. ord	Denumirea	Un. de măsură	Valoarea
1.	Cheltuieli directe	mii lei	158.195
2.	Venituri prognozate 2026	mii lei	108.700
3.	Cheltuieli de regie	mii lei	5.207
4.	Cheltuieli administrative	mii lei	5.297
5.	Total cheltuieli	mii lei	168.699
6.	<i>Ajustarea cheltuielilor din veniturile colaterale</i>	<i>mii lei</i>	<i>19.680</i>
7.	Total cheltuieli pentru calcularea tarifelor	mii lei	149.019
8.	Indicatori de volum, utilizați la calcularea tarifelor: - masa maximă de decolare a navelor aeriene recalculat	MTOM	1.668.600
9.	Cheltuieli pe unitate de volum	lei	89,31
	<i>Curs: 1 euro = 19,5 lei</i>		
10.	Costul de preț calculat	euro	4,58
11.	Rentabilitatea, %	%	52,80%
	Valoarea tarifului aeroportuar, inclusiv rentabilitatea	euro	7,00

2. Tarif pentru serviciile pentru pasageri (mii lei)

Denumire	Costuri și cheltuieli materiale	Amortizarea activelor materiale și nemateriale	Fondul de remunerare a muncii, inclusiv contribuții de asigurări sociale	Alte cheltuieli operaționale	Cheltuieli de mentenanță și întreținere a infrastructurii aeroportuare	Total cheltuieli directe
Call-center	318	35	8.069	602	130	9.154
Serviciu aerodrom	21.234	35.800	16.217	3.810	6.880	83.941
Terminal Aeroport	169.188	97.107	24.008	2.438	9.809	302.550
Sector întreținere sanitară încăperi terminal aeroport	513	80	26.086	1.937	30	28.646
Unitatea de asistență medicală	267	510	7.399	555	690	9.421
Serviciul salvare și antiincendiu	1.204	350	6.238	482	1.022	9.296
Serviciul control securitate	250	442	6.759	502	129	8.082
Sector taxe aeroportuare	134	15	3.493	322	203	4.167
Serviciul control acces, supraveghere și patrulare	62	22	1.331	99	124	1.638
Serviciul reparații și administrare clădiri	221	124	1.732	131	272	2.480
Iluminarea teritoriului	532	0	0	0	383	915

Întreținerea rețelelor ingineresti, sistemelor informaționale și telecomunicații	972	748	5.741	502	2.328	10.291
Total cheltuieli directe	194.895	135.233	107.073	11.380	22.000	470.580

Principalele articole de cheltuieli ce formează baza de cost:

- **Costuri si cheltuieli materiale** - formează suma de 194.895 mii lei, cea mai mare pondere în cheltuieli revine cheltuielilor pentru:
 - Servicii de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a aerodromului – în sumă de 150.000 mii lei
 - Lucrări de reparație curentă a terminalului și aerodromului - în sumă de 17.658 mii lei
 - Consumul de energie electrică și termică, alimentare cu apă – 9.582 mii lei
 - Costuri și cheltuieli materiale de asigurare a condițiilor de muncă și întreținerea infrastructurii – 7.682 mii lei
 - Materia primă, produse semifabricate, piese de schimb și accesorii – în sumă de 3.444 mii lei
 - Servicii de transport, produse petroliere și gaze – 2.100 mii lei
 - Servicii de deservire și mentenanță a sistemelor și instalațiilor aferente activităților aeroportuare – 1.291 mii lei
 - Servicii de formare profesională și creștere calificării personalului și servicii medicale – în sumă de 461 mii lei
 - Servicii canalizare – în sumă de 371 mii lei
 - Servicii de îngrijire a spațiilor verzi – 200 mii lei
 - Servicii de mentenanță și igienă sanitară (deratizare, dezinsecție) aferente infrastructurii aeroportuare – 750 mii lei
 - Alte servicii auxiliare necesare bunei funcționări a întreprinderii -1356 mii lei;
- **Amortizarea activelor materiale și nemateriale** - în sumă de 135.233 mii lei, cele mai mari cheltuieli constituie din amortizarea:
 - Aerogara terminal – amortizarea calculata conform valorii contabile 7600 mii lei și 84.500 mii lei - lucrări de reparații capitale pentru modernizarea terminalului planificate pentru anul 2026;
 - Sisteme de aer condiționat în terminal K1-K9, K14-K – 1.700 mii lei
 - Echipamente pentru sisteme de ventilație din terminal – 3.000 mii lei
 - Platforma 2 – 5.300 mii lei
 - Platforma 1 - 900 mii lei amortizarea calculată și 14.400 mii lei lucrări planificate de reparație;
 - Terenuri asfaltate în preajma clădirilor serviciilor - 3.700 mii lei amortizarea calculată și 11.500 mii lei pentru lucrări de reparații capitale planificate
 - Alte mijloace fixe utilizate în procesul de producere – 1.833 mii lei
 - Amortizarea activelor nemateriale – 400 mii lei
- **Fondul de retribuire a muncii**, inclusiv contribuțiile de asigurări și provizioanele au însumat 107.073 mii lei, fondul de retribuire calculat la personalul implicate direct în procesul de prestare servicii s-a calculat reieșind din numărul de personal implicat:
 - Serviciul tehnologii informaționale și telecomunicații – 12 angajați
 - Call-Center - 14 angajați
 - Serviciul aerodrom - 9 angajați
 - Sector întreținere sanitară încăperi terminal aeroport – 82 angajați
 - Terminal aeroport – 11 angajați
 - Unitatea de asistenta medicala – 13 angajați
 - Serviciul control securitate – 14 angajați

- Serviciul reparații și administrare clădiri – 6 angajați
- Sector taxe aeroportuare – 5 angajați
- Serviciul salvare și antiincendiu -15 angajați
- Serviciul control acces, supraveghere și patrulare – 3 angajați
- Serviciu transport: deservire tehnică aeronave, serviciu salvare – 28 angajați

- **Alte cheltuieli** – în sumă de 11.380 mii lei sunt formate din:
 - Cheltuieli de deplasări – 176 mii lei;
 - Cheltuieli de asigurare a bunuri: terminal, parcare, aerodrom – 3.123 mii lei;
 - Impozite și taxe, incluse în cheltuieli (Impozit rutier) - 62 mii lei;
 - Provizioane pentru concediu, inclusiv contribuțiile de asigurări sociale – 7.574 mii lei;
 - Alte cheltuieli de asigurare a condițiilor de muncă – 448 mii lei.
- **Cheltuieli de mentenanță și întreținere a infrastructurii aeroportuare** în sumă de 22.000 mii lei este format din:
 - Reparația mijloacelor fixe - 1.440 mii lei
 - Cheltuieli de transport – 7.660 mii lei
 - Mentenanța serviciilor de comunicație – 2.475 mii lei
 - Mentenanța rețelelor electrice – 5.937 mii lei
 - Mentenanța rețelelor de aprovizionare cu apă potabilă – 1.360 mii lei
 - Mentenanța rețelelor termice - 1.851 mii lei
 - Mentenanța cazangeriilor – 1.277 mii lei

Baza de cost pentru formarea tarifului pentru serviciile pentru pasageri (euro/pas.) este prezentată în tabelul de mai jos:

Nr. ord	Denumirea	Un. de măsură	Valoarea
1.	Cheltuieli directe	mii lei	470.580
2.	Venituri prognozate 2026	mii lei	776.700
3.	Cheltuieli de regie	mii lei	37.205
4.	Cheltuieli administrative	mii lei	37.852
5.	Total cheltuieli	mii lei	545.638
6.	<i>Ajustarea cheltuielilor din veniturile colaterale</i>	<i>mii lei</i>	<i>800</i>
7.	Total cheltuieli pentru calcularea tarifelor	mii lei	544.838
8.	Indicatori de volum, utilizați la calcularea tarifelor: - pasageri la plecare/sosire	pasageri	6.060.000
9.	Cheltuieli pe unitate de volum	lei	89,91
	<i>Curs: 1 euro = 19,5 lei</i>		
10.	Costul de preț calculat	euro	4,61
11.	Rentabilitatea, %	%	51,80%
	Valoarea tarifului aeroportuar, inclusiv rentabilitatea	euro	7,00

3. Taxa pentru serviciile de asigurare a securității aeronautice (mii lei)

Denumire	Costuri si cheltuieli materiale	Amortizare a activelor materiale și nemateriale	Fondul de remunerare a muncii, inclusiv contribuții de asigurări sociale	Alte cheltuieli operaționale	Cheltuieli de mentenanță și întreținere a infrastructurii	Total cheltuieli directe

					aeroportu are	
Serviciul control securitate	1.091	1.928	29.442	2.188	562	35.211
Sector taxe aeroportuare	26	3	672	62	39	802
Serviciul control acces, supraveghere și patrulare/Grupa supraveghere și patrulare	923	328	19.963	1.488	1.854	24.556
Serviciu asigurare tehnica a sistemelor de securitate	1.266	7.181	17.882	1.411	199	27.939
Serviciul control acces, supraveghere și patrulare /Grupa control acces / Birou permise	819	90	34.066	2.537	21	37.533
Serviciul reparații și administrare clădiri	31	17	243	18	38	347
Iluminarea teritoriului operațional	158	0	0	0	114	272
Întreținerea rețelelor ingineresti, sistemelor informaționale și telecomunicații	0	0	0	0	1.397	1.397
Total cheltuieli directe	4.313	9.547	102.268	7.704	4.224	128.057

Principalele articole de cheltuieli ce formează baza de cost:

- **Costuri și cheltuieli materiale** – formează suma de 4.313 mii lei,
 - Costuri și cheltuieli materiale de asigurare a condițiilor de muncă și întreținerea infrastructurii – 1.369 mii lei
 - Costul serviciilor de formare profesională și creștere calificare, servicii medicale – 536 mii lei
 - Servicii de transport – 233 mii lei
 - Consumul de energie electrică și termică, alimentare cu apă – 979 mii lei
 - Alte servicii necesare bunei funcționări a întreprinderii – 72 mii lei
- **Amortizarea activelor materiale și nemateriale** - în sumă de 9.547 mii lei constituie din amortizarea:
 - Echipament raze X și control bagaje – 1900 mii lei
 - Echipamente și accesorii pentru asigurarea securității aeronautice – 1.087 mii lei
 - Rapiscan și echipament de securitate detecție explozibile – 2.360 mii lei
 - Planificarea achiziționării și livrării în trimestrul 4, anul 2026 a echipamentelor de securitate x-Ray de tip EDSCB si dual view și a sistemului automatizat al controlului de frontieră (ABC, e-Gate) – 4200 mii lei
- **Fondul de retribuire a muncii**, inclusiv contribuțiile de asigurări și provizioanele au însumat 102.268 mii lei, și constituie din:
 - Serviciul control securitate – 61 angajați
 - Serviciul control acces, supraveghere și patrulare – 73 angajați
 - Biroul de permise – 4 angajați
 - Serviciul control acces, supraveghere și patrulare – 45 angajați
 - Serviciul asigurare tehnică a sistemelor de securitate – 25 angajați
 - Centrul de instruire în domeniul securității aeronautice – 4 angajați

- Serviciul calitate securitate aeronautică – 2 angajați
- Sector taxe aeroportuare – 1 angajat

- **Alte cheltuieli – în sumă de 7.705 mii lei sunt formate din:**

- Provizioane pentru concediu, inclusiv contribuțiile de asigurări sociale – 7.224 mii lei
- Cheltuieli de asigurare a condițiilor de muncă – 325 mii lei
- Cheltuieli de deplasări – 90 mii lei
- Impozite și taxe, incluse în cheltuieli (Impozit rutier) - 66 mii lei

- **Cheltuieli de mentenanță și întreținere a infrastructurii aeroportuare în sumă de 4.224 mii lei este format din:**

- Cheltuieli de transport – 1.562 mii lei
- Mentenanța serviciilor de comunicație – 1.425 mii lei
- Mentenanța rețelelor electrice, termice și cazangerii – 1.073 mii lei
- Reparația mijloacelor fixe - 80 mii lei
- Mentenanța rețelelor de aprovizionare cu apă potabilă - 84 mii lei

Baza de cost pentru formarea taxei pentru asigurarea securității aeronautice (euro/pas.) este prezentată în tabelul de mai jos:

Nr. ord	Denumirea	Un. de măsură	Valoarea
1.	Cheltuieli directe	mii lei	128.057
2.	Venituri prognozate 2026	mii lei	149.300
3.	Cheltuieli de regie	mii lei	7.152
4.	Cheltuieli administrative	mii lei	7.276
5.	Total cheltuieli	mii lei	142.485
6.	<i>Ajustarea cheltuielilor din veniturile colaterale</i>	<i>mii lei</i>	<i>5.300</i>
7.	Total cheltuieli pentru calcularea tarifelor	mii lei	137.185
8.	Indicatori de volum, utilizați la calcularea tarifelor: - pasageri la plecare	pasageri	3.060.000
9.	Cheltuieli pe unitate de volum	lei	44,83
	<i>Curs: 1 euro = 19,5 lei</i>		
10.	Costul de preț calculat	euro	2,30
11.	Rentabilitatea, %	%	8,55%
	Valoarea tarifului aeroportuar, inclusiv rentabilitatea	euro	2,50

Planului de investiții pentru anul 2026

Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” informează că Planul de achiziții al întreprinderii pentru anul 2026 a fost aprobat prin procesul-verbal nr. 24/25 din 26.11.2025 al ședinței Consiliului de administrație, valoarea totală estimată a acestuia fiind de 1.029.460.790 lei, fără TVA, structurată după cum urmează:

- Bunuri - 425.834.290 lei;
- Servicii - 283.961.500 lei;
- Lucrări - 319.665.000 lei.

Totodată, menționăm că la data de 26.12.2025 a fost recepționat Acordul nr. 12-05-9707 din 19.12.2025 al Agenției Proprietății Publice privind achiziționarea de către întreprinderea de stat a bunurilor și serviciilor a căror valoare de piață depășește suma de 400 000 de lei. Astfel, pentru anul 2026, Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” își concentrează eforturile investiționale asupra următoarelor direcții strategice:

- **Reparații curente a patrimoniului întreprinderii** – prevede realizarea lucrărilor de modernizare și reparație a pistei, căilor de rulare și suprafețelor de parcare aeronave, pentru asigurarea conformității cu cerințele de siguranță aeronautică și menținerea clădirilor și a spațiilor în condiții adecvate. Totodată, sunt prevăzute lucrări de construcție a conductelor, liniilor de comunicații și rețelelor electrice.

- **Modernizarea infrastructurii info-comunicaționale a aeroportului** - implementarea unui centru date modern, îmbunătățirea echipamentelor tehnice, actualizarea și modernizarea arhitecturii sistemelor informaționale operaționale.

- **Lucrări de instalare de balizaje** - lucrări de modernizare și reconstruirea sistemului de navigație vizuală CAT III 08 și Lucrări de aliniere luminilor de apropiere a pilonilor 1, 6, 7, 8, CM 08.

- **Extinderea parcului de transport al întreprinderii** – vizează extinderea parcului de transport al întreprinderii prin achiziționarea de autospeciale și utilaje moderne destinate activităților de operare, întreținere și siguranță aeroportuară.

- **Modernizarea și întreținerea echipamentelor de securitate și control** - prevede achiziționarea și modernizarea echipamentelor pentru scanarea pașapoartelor biometrice, detectarea urmelor de explozivi, scanarea bagajelor de mână, imprimante cu raze X, sisteme automatizate de control la frontieră ABC (e-Gate), precum și echipamente LEDS.

- **Reconstrucția și modernizarea infrastructurii Terminalului Aeroportului Internațional** - constituie reconstrucția și modernizarea infrastructurii terminalului de pasageri, inclusiv a clădirii terminalului Aeroportului Internațional „Eugen Doga” și a terminalului principal, cu termen de finalizare estimat până la sfârșitul anului 2026. Extinderea și modernizarea terminalului principal sunt esențiale pentru susținerea creșterii continue a numărului de pasageri și pentru alinierea infrastructurii aeroportuare la cerințele actuale de confort, siguranță și eficiență. Proiectul vizează extinderea terminalului de pasageri cu aproximativ 5.000 m², ceea ce va permite dezvoltarea și îmbunătățirea facilităților destinate confortului pasagerilor, incluzând extinderea suprafeței terminalului aeroportului și a sălii de plecări, creșterea numărului de ghișee de check-in, a zonelor de control al pasagerilor pentru plecări/ sosiri, crearea unei zone suplimentare de manipulare a bagajelor, spații comerciale extinse, un business lounge reamenajat, o terasă acoperită, precum și facilități suplimentare, cum ar fi cabine de duș. Proiectul este finanțat integral din veniturile proprii ale aeroportului, valoarea totală a investiției fiind estimată la aproximativ 700 milioane lei. Procedura de achiziție pentru selectarea antreprenorului a fost lansată în luna noiembrie 2025. Lucrările vor fi realizate etapizat, astfel încât activitatea operațională curentă a aeroportului să fie menținută fără perturbări semnificative.

- **Inițierea procesului de elaborare și implementare a Master Planului de dezvoltare a Aeroportului Internațional „Eugen Doga” Chișinău pentru următorii 15 ani**, realizat cu sprijinul unor experți internaționali. Documentul strategic va aborda nu doar componentele vizibile pentru pasageri, ci întregul ecosistem operațional al aeroportului, prin definirea unui cadru strategic pentru dezvoltarea tuturor componentelor existente, precum și pentru crearea de noi facilități necesare, în conformitate cu perspectivele de creștere, tehnologiile moderne, tendințele și bunele practici ale pieței internaționale. Master Planul va viza dezvoltarea infrastructurii aeroportuare, optimizarea proceselor operaționale, diversificarea serviciilor și valorificarea potențialului logistic, cu accent pe conturarea unui concept-cadru coerent pe multiple direcții de dezvoltare.

De asemenea, preluarea și modernizarea Aeroportului Internațional Mărculești, prevede valorificarea potențialului acestei infrastructuri pentru dezvoltarea transportului aerian în Republica Moldova, fiind necesar investițiile necesare pentru revitalizarea Aeroportului Internațional Mărculești, inclusiv și relansarea zborurilor charter de pe acest aeroport.

Astfel, în contextul aplicării unei marje de rentabilitate rezonabile, se menține nivelul actual al tarifelor aeroportuare, pentru acoperirea investițiilor curente și acumularea resurselor proprii pentru modernizarea infrastructurii aeroportuare respectiv:

Pentru zborurile regulate se propun menținerea tarifelor în vigoare:

- tariful pentru serviciile de aterizare – 7 euro/tonă MTOM;
- tariful servicii pentru pasageri – 7 euro per pasager;

- taxa pentru asigurarea securității aeronautice pentru aeronavele care transportă pasageri – 2,50 euro per pasager la plecare.

Pentru zborurile neregulate se propun menținerea tarifelor în vigoare:

- tariful pentru serviciile de aterizare – 8,00 euro/tonă MTOM;
- tariful servicii pentru pasageri – 9,70 euro per pasager;
- taxa pentru asigurarea securității aeronautice pentru aeronavele care transportă pasageri – 2,50 euro per pasager la plecare.

În concluzie: Deși costurile operaționale au înregistrat o creștere semnificativă, menținerea nivelului actual al tarifelor aeroportuare rămâne pe deplin justificată. Această abordare contribuie la asigurarea stabilității economice și a competitivității regionale, evitând riscul ca o eventuală majorare a tarifelor să afecteze atractivitatea aeroportului pentru operatorii aerieni, în special pentru companiile low-cost, fapt ce ar influența reducerea volumelor de trafic. Menținerea tarifelor actuale susține dezvoltarea durabilă și investițiile strategice ale aeroportului, prin orientarea resurselor financiare către modernizarea infrastructurii, extinderea capacităților operaționale și îmbunătățirea calității serviciilor oferite pasagerilor. Astfel, întreprinderea își poate continua dezvoltarea în conformitate cu standardele internaționale, asigurând un nivel înalt de confort, siguranță și eficiență pentru toți utilizatorii.

Menținerea tarifelor actuale permite orientarea eficientă a resurselor financiare disponibile către investiții strategice, esențiale pentru dezvoltarea durabilă a aeroportului. În acest context, componenta investițională în serviciile aeroportuare constituie o sarcină primordială a Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, având ca obiectiv principal modernizarea infrastructurii aeroportuare, extinderea capacităților operaționale, creșterea nivelului de siguranță și îmbunătățirea calității serviciilor oferite pasagerilor și operatorilor aerieni.

Implementarea consecventă a planurilor investiționale asigură alinierea activității aeroportului la cerințele și standardele internaționale în domeniul aviației civile, contribuind la creșterea competitivității, la sporirea atractivității pentru transportatorii aerieni și la oferirea unui nivel ridicat de confort și siguranță.

Astfel, menținerea nivelului actual al tarifelor aeroportuare, concomitent cu priorizarea investițiilor în serviciile aeroportuare, reprezintă o decizie fundamentată din punct de vedere economic și strategic, care permite Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” să își îndeplinească misiunea de operator aeroportuar modern, sigur și orientat spre dezvoltare pe termen lung.

Totodată, Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” implementează măsuri interne de eficientizare și optimizare a consumurilor, digitalizare a proceselor și creștere a productivității personalului.

În concluzie, baza de cost aferentă tarifelor prezentate reflectă respectarea principiilor internaționale de transparență și proporționalitate, garantând un tratament echitabil pentru toți operatorii aerieni și menținând conformitatea cu prevederile Doc 9082 și ale Directivei 2009/12/CE.

Implementarea acestui proiect nu necesită alocarea resurselor financiare suplimentare de la bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Analizând informația economică-financiară pe rezultatele activității pe parcursul anului 2025 constatăm o activitate rentabilă a Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” la nivel de 42%, cu menținerea tarifelor conform anului 2025, având la bază pentru anul 2026, realizarea proiectelor investiționale costisitoare pe parcursul anilor următori.

Planul de investiții pentru anul 2026 constituie 759210 mii lei, din care marea parte o constituie lucrările de construcție, modernizare a echipamentelor de securitate aeronautică, instalații de iluminare și întreținere a pistei și peronului, precum și extinderea terminalului de pasageri.

Conform prevederilor punctului 83 din Metodologia privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, operatorul de aerodrom a coordonat proiectul de stabilire a tarifelor la serviciile aeroportuare pentru anul 2026 cu utilizatorii aeroportului.

4.4. Impactul social

În calitate de entitate de administrare a aeroportului, Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” are obligația furnizării serviciilor aeroportuare în condiții de siguranță și securitate, fiabilitate, calitate a serviciilor prestate, prin menținerea și dezvoltarea echipamentelor și sistemelor conform cerințelor și procedurilor Organizației Aviației Civile Internaționale.

Astfel, susținerea financiară pentru activitatea performantă a serviciilor aeroportuare este un factor esențial, cu impact social pozitiv și de durată pentru siguranța pasagerilor și a companiilor aeriene.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

În procesul de implementare și executare a proiectului de act normativ prelucrarea datelor cu caracter personal se va face strict prin asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal conform Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Stabilirea mărimii tarifelor pentru serviciile aeroportuare nu are impact asupra echității și egalității de gen. Tariful va fi nediscriminatoriu pentru utilizatorii aeroportului și nu va fi stabilită la un nivel astfel încât să fie prohibitiv de mare pentru operarea anumitor aeronave.

Nu se aplică discriminări între utilizatori la aplicarea tarifului pentru nivelul de securitate oferit. Costurile suplimentare suportate pentru niveluri adiționale de securitate prevăzute în mod regulat la cererea anumitor utilizatori sânt suportate de acești utilizatori.

Cu privire la staționarea supralimită a aeronavei, operatorul aerian care deține pe aeroport stație de întreținere de bază sau execută în preponderență zboruri comerciale de pe acest aeroport și care necesită staționare pe timp de noapte din cauza orarului specific al zborului, beneficiază de servicii de staționare pe aeroport în condiții avantajoase stabilite în contract cu entitatea de administrare a aeroportului. Aceste condiții contractuale trebuie să fie nediscriminatorii și transparente.

4.5. Impactul asupra mediului

Aprobarea mărimii tarifelor pentru serviciile aeroportuare nu include prevederi cu impact asupra mediului.

Totodată menționăm că, în cazul în care, interesul public și general impune aplicarea de către entitatea de administrare a aeroportului a măsurilor de atenuare sau prevenire a nivelului sporit de zgomot ambiental, sau dacă apar probleme privind calitatea aerului pe teritoriul aeroportului sau în împrejmuirea acestuia, se aplică tariful pe zgomotul ambiental aeroportuar și tariful pentru poluarea aerului conform prevederilor expuse în Capitolul VIII „Tariful pe zgomotul ambiental aeroportuar” și Capitolul IX „Tariful pentru poluarea aerului care afectează calitatea aerului local” din Metodologia privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 476/2016.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul nu transpune careva prevederi comunitare (UE) și nu cade sub incidența angajamentelor asumate de către Republica Moldova prin prisma semnării Acordului privind spațiul aerian comun dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și statele sale membre, semnat la Bruxelles la 26 iunie 2012 (ratificat prin Legea nr.292/2012).

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul nu urmărește crearea cadrului juridic intern pentru implementarea legislației UE, dar se propune asigurarea recuperării complete a cheltuielilor legate de furnizarea serviciilor aeroportuare, precum și în baza normelor stabilite în art. 15 al Convenției privind aviația civilă internațională, în art. 13 al Acordului multilateral privind tarifele de rută aeriană și în conformitate cu cerințele documentelor Organizației Aviației Civile Internațional (OACI) Doc 9082 „Politica OACI în domeniul tarifelor aeroportuare și pentru serviciile de navigației aeriană” și Doc 9562 „Manualul privind economia aeroporturilor”.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în cadrul procesului de consultate și avizare se propune implicarea autorităților publice interesate și instituțiilor publice și private vizate, și anume:

- Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău;
- Agenția Proprietății Publice;
- Ministerul Finanțelor;
- Autoritatea Aeronautică Civilă;
- Operatorii aerieni.

Informația privind rezultatele avizării va fi inclusă în Sinteza proiectului.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul poate fi accesat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (compartimentul „Transparența”, directoriul Transparență decizională/Anunțuri privind consultările publice”) și pe portalul guvernamental [particip.gov.md](https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15902), la adresa electronică - https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15902.

Totodată, procedura de avizare și consultare publică prealabilă a fost efectuată de către Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, care în conformitate cu prevederile pct. 81-88 ale Metodologiei privind baza de calcul și aprobare a taxelor și tarifelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 476 /2016, și prin scrisoarea cu nr.02/2073 din 21.11.2025 a remis spre consultare și avizare propunerile privind mărimea tarifelor aeroportuare către operatorii aerieni, fără să fie recepționat vreun aviz. Ulterior, la data de 05.12.2025, a fost expediat un mesaj repetat prin care s-a solicitat prezentarea avizelor utilizatorilor de aeroport în cadrul procedurii de consultare a proiectului bazei de cost a tarifelor aeroportuare.

În lipsa unor observații, obiecții sau propuneri formulate în consultarea părților interesate în procesul de formare a bazei de cost pentru tarife, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 476/2016 cu privire la aprobarea Metodologiei privind baza de calcul și aprobare a tarifelor pentru

serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, precum și cu principiile transparenței și consultării prevăzute de documentele ICAO aplicabile, se constată că operatorii aerieni nu au exprimat dezacord față de nivelul tarifelor propuse. În aceste condiții, lipsa reacției poate fi interpretată ca o acceptare tacită a tarifelor aeroportuare în vigoare.

Ulterior, în scopul executării prevederilor art. 7 alin. (6) lit. d) din Codul aerian al Republicii Moldova și în conformitate cu demersurile Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” nr.02/2052 din 19.11.2025 și nr. 02/2399 din 30.12.2025, a fost remis spre consultare și verificare către Autoritatea Aeronautică Civilă, care a examinat proiectul privind formarea bazei de cost a tarifelor pentru serviciile aeroportuare aferente anului 2026.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi remis către autoritățile publice responsabile conform Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Concluziile expertizelor vor fi incluse în Nota de fundamentare la proiectul de Ordin. Astfel, în cadrul procesului de elaborare a proiectului vor fi incluse următoarele constatări:

a) Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul Ordinului nu cade sub incidența actelor normative necesare a fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE în conformitate cu prevederile art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

b) Constatările expertizei anticorupție

Conform prevederilor art. 36, alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și în conformitate cu prevederile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative departamentale, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului Național Anticorupție nr. 6/2017, cu modificările ulterioare, stabilirea tarifelor pentru serviciile aeroportuare prestate pentru anul 2025 constituie executarea corespunzătoare a prevederilor art. 36 alin. (1) din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, punctul 6 subpunctul 1) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 690/2017 și a punctului 8, subpunctul 1) din Metodologia privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 476/2016, precum și întru crearea unor condiții favorabile pentru atragerea noilor companii aeriene pe piața aeriană a Republicii Moldova.

În cadrul procesului de elaborare a proiectului au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional.

În consecință, menționăm că, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

c) Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi supus expertizei juridice în conformitate cu prevederile art. 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Concluziile expertizei vor fi incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor urmare recepționării raportului de expertiză juridică.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul elaborat se încadrează în cadrul normativ în vigoare, iar aprobarea acestuia nu va genera ca consecință necesitatea amendării altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Reieșind din analiza evoluției indicatorilor de volum care servesc drept bază pentru tarifyare, **în concluzie**, pentru anul 2026 se propune menținerea tarifelor aeroportuare conform tarifelor aprobate pentru anul 2025, conform următoarelor mărimi la tarifyele serviciilor aeroportuare:

➤ **tarifyul de aterizare:**

- 7 euro/tonă MTOW la destinațiile regulate;
- 8 euro/tonă MTOW la destinațiile neregulate.

➤ **tarifyul de pasager:**

- 7,0 euro/pasager la destinațiile regulate;
- 9,7 euro/pasager la destinațiile neregulate.

➤ **tarifyul de securitate:**

- 2,5 euro/pasager la plecare;
- 5,0 euro/tonă metrică cargo sau poștă.

➤ **tarifyul pentru staționarea aeronavei:**

- 1,71 euro/tonă/24 ore.

Secretar general

Angela ȚURCANU